

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 13ης Ιουνίου 2024*

«Προδικαστική παραπομπή – Τομέας των τηλεπικοινωνιών – Επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασία της ιδιωτικής ζωής – Οδηγία 2002/58/ΕΚ – Άρθρο 15, παράγραφος 1 – Περιορισμός του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών – Δικαστική απόφαση με την οποία επιτρέπεται η ακρόαση, η υποκλοπή και η αποθήκευση των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων προσώπων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι διέπραξαν εκ προθέσεως σοβαρό αδίκημα – Εθνική ρύθμιση που απαιτεί μια τέτοια απόφαση να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία, ανεξαρτήτως της ύπαρξης αιτιολογημένης αίτησης των ποινικών αρχών – Άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Υποχρέωση αιτιολογήσεως»

Στην υπόθεση C-229/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείο Σόφιας, Βουλγαρία) με απόφαση της 12ης Απριλίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 12 Απριλίου 2023, στο πλαίσιο της ποινικής δίκης κατά των

HYA,

IP,

DD,

ZI,

SS,

παρισταμένης της:

Sofiyska gradska prokuratura,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους Z. Csehi, πρόεδρο τμήματος, E. Regan (εισηγητή), πρόεδρο του πέμπτου τμήματος, και I. Jarukaitis, δικαστή,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: A. Calot Escobar

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Ιρλανδία, εκπροσωπούμενη από την M. Browne, Chief State Solicitor, την A. Burke και τον A. Joyce, επικουρούμενους από τον A. Thuillier, BL,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενοι από την C. Georgieva και τους H. Kranenborg, P.-J. Loewenthal και F. Wilman,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία [της] ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ 2002, L 201, σ. 37), καθώς και του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του άρθρου 52, παράγραφος 1, και του άρθρου 53 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας κινηθείσας κατά των ΗΥΑ, ΙΡ, DD, ΖΙ και SS για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η αιτιολογική σκέψη 11 της οδηγίας 2002/58 έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία, όπως και η οδηγία 95/46/EK [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31)], δεν υπεισέρχεται σε θέματα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών που συνδέονται με δραστηριότητες οι οποίες δεν διέπονται από το κοινοτικό δίκαιο. Επομένως, δεν αλλάζει την υφιστάμενη ισορροπία ανάμεσα στο δικαίωμα του ατόμου στην ιδιωτική ζωή και τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν μέτρα όπως αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 1 της παρούσας οδηγίας, εφόσον είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας, της εθνικής άμυνας, της ασφάλειας του κράτους (περιλαμβανομένης της οικονομικής ευημερίας του κράτους εφόσον οι δραστηριότητες συνδέονται με θέματα ασφάλειας του κράτους) και την εφαρμογή του ποινικού δικαίου. Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να προβαίνουν σε νόμιμη παρακολούθηση των ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή να λαμβάνουν άλλα μέτρα, όταν αυτό είναι αναγκαίο, για οποιονδήποτε από τους προαναφερόμενους σκοπούς και

σύμφωνα με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών[, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ)], όπως ερμηνεύθηκε από τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι κατάλληλα, αυστηρώς ανάλογα των προς επίτευξη σκοπών και αναγκαία στα πλαίσια μιας δημοκρατικής κοινωνίας και θα πρέπει επίσης να υπόκεινται σε επαρκείς διασφαλίσεις σύμφωνα με την [ΕΣΔΑ].»

- 4 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη κατοχυρώνουν, μέσω της εθνικής νομοθεσίας, το απόρρητο των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης. Ειδικότερα, απαγορεύουν την ακρόαση, υποκλοπή, αποθήκευση ή άλλο είδος παρακολούθησης ή επιτήρησης των επικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης από πρόσωπα πλην των χρηστών, χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων χρηστών, εκτός αν υπάρχει σχετική νόμιμη άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1. Η παρούσα παράγραφος δεν εμποδίζει την τεχνική αποθήκευση, η οποία είναι αναγκαία για τη διαβίβαση επικοινωνίας, με την επιφύλαξη της αρχής του απορρήτου.»

- 5 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας:

«Τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα για να περιορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6, στο άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 4 και στο άρθρο 9 της παρούσας οδηγίας, εφόσον ο περιορισμός αυτός αποτελεί αναγκαίο, κατάλληλο και ανάλογο μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας (δηλαδή της ασφάλειας του κράτους), της εθνικής άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας, και για την πρόληψη, διερεύνηση, διαπίστωση και δίωξη ποινικών αδικημάτων ή της άνευ αδειάς χρησιμοποίησης του συστήματος ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως προβλέπεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 της οδηγίας [95/46]. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη δύνανται, μεταξύ άλλων, να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα που θα προβλέπουν τη φύλαξη δεδομένων για ορισμένο χρονικό διάστημα για τους λόγους που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο. Όλα τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο είναι σύμφωνα με τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφοι 1 και 2 [ΣΕΕ].»

Το βουλγαρικό δίκαιο

- 6 Το άρθρο 121, παράγραφος 4, του Βουλγαρικού Συντάγματος ορίζει ότι «οι δικαστικές πράξεις πρέπει να αιτιολογούνται».

- 7 Το άρθρο 34 του Nakazatelno protsesualen kodeks (κώδικα ποινικής δικονομίας), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: ΝΡΚ), προβλέπει ότι «κάθε πράξη του δικαστηρίου πρέπει [...] να είναι αιτιολογημένη [...]».

- 8 Κατά το άρθρο 105, παράγραφος 2, του ΝΡΚ, «[δ]εν επιτρέπονται τα υλικά αποδεικτικά μέσα που δεν έχουν συλλεγεί ή καταρτιστεί σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που προβλέπονται στον παρόντα κώδικα».

- 9 Κατά το άρθρο 173, παράγραφος 1, του ΝΡΚ:

«Η χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών κατά την ποινική προδικασία προϋποθέτει την έγγραφη υποβολή, από τον επιβλέποντα εισαγγελέα, αιτιολογημένου αιτήματος στο δικαστήριο. [...]»

- 10 Το άρθρο 174, παράγραφοι 3 και 4, του ΝΡΚ, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, προβλέπει τα εξής:
- «(3) Στις υποθέσεις αρμοδιότητας του Spetsializiran nakazatelen sad [(ποινικού δικαστηρίου ειδικών αρμοδιοτήτων, Βουλγαρία)], για τη χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών απαιτείται προηγούμενη άδεια του προέδρου του δικαστηρίου αυτού. [...]
- (4) Η αναφερόμενη στις παραγράφους 1 έως 3 αρχή αποφαινεται με αιτιολογημένη διάταξη. [...]

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Μεταξύ της 10ης Απριλίου και της 23ης Μαΐου 2017, η Spetsializirana prokuratura (ειδική εισαγγελία, Βουλγαρία) υπέβαλε στον πρόεδρο του Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικού δικαστηρίου ειδικών αρμοδιοτήτων) επτά αιτήματα για τη χορήγηση άδειας χρήσης ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών για την ακρόαση και την υποκλοπή, καθώς και την επιτήρηση και τον εντοπισμό των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων των IP, DD, ZI και SS, τεσσάρων προσώπων τα οποία θεωρούνταν ύποπτα για τη διάπραξη σοβαρών αδικημάτων.
- 14 Καθένα από τα αιτήματα για την ακρόαση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων περιελάμβανε εμπεριστατωμένη, λεπτομερή και αιτιολογημένη περιγραφή του αντικειμένου του αιτήματος, το όνομα και τον αριθμό του τηλεφώνου του προσώπου το οποίο αφορούσε το αίτημα, τον σύνδεσμο μεταξύ του αριθμού και του προσώπου, τα συλλεγόμενα μέχρι το χρονικό σημείο εκείνο αποδεικτικά στοιχεία και τον ρόλο που το εν λόγω πρόσωπο φερόταν να διαδραμάτισε σε σχέση με τη διάπραξη των εγκληματικών πράξεων. Υπήρχε επίσης ειδική αιτιολόγηση για την ανάγκη ακρόασης των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων που αποτελούσαν το αντικείμενο των αιτημάτων, προκειμένου δηλαδή να συλλεγούν αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με την ερευνώμενη εγκληματική δραστηριότητα, καθώς και για τους λόγους και τις συνθήκες που δικαιολογούσαν την αδυναμία συλλογής των πληροφοριών αυτών με άλλα μέσα.
- 15 Ο πρόεδρος του Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικού δικαστηρίου ειδικών αρμοδιοτήτων) έκανε δεκτά όλα τα ως άνω αιτήματα ήδη από την ημέρα της υποβολής τους, με αποτέλεσμα να εκδώσει επτά διατάξεις για τη χορήγηση άδειας ακρόασης τηλεφωνικών συνδιαλέξεων. Κατά το ως άνω δικαστήριο, οι εν λόγω άδειες ακρόασης συνίστανται σε τυποποιημένο κείμενο προοριζόμενο να καλύψει όλες τις πιθανές περιπτώσεις αδειάς, χωρίς να γίνεται οποιαδήποτε

μνεία στις πραγματικές και νομικές περιστάσεις, πλην της χρονικής διάρκειας κατά την οποία επιτρεπόταν η χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών. Βάσει των εν λόγω αδειών, κατεγράφησαν και αποθηκεύτηκαν ορισμένες από τις συνδιαλέξεις μεταξύ των IP, DD, ZI και SS.

- 16 Στις 19 Ιουνίου 2020 η ειδική εισαγγελία απήγγειλε εις βάρος των τεσσάρων ως άνω προσώπων καθώς και ενός πέμπτου, του ΗΥΑ, κατηγορίες για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, με σκοπό τον πλουτισμό, η οποία επιδιώκει τη διευκόλυνση της λαθραίας διέλευσης υπηκόων τρίτων χωρών μέσω των βουλγαρικών συνόρων, την υποβοήθηση της παράνομης εισόδου τους στη βουλγαρική επικράτεια καθώς και τη διενέργεια δωροδοκιών και δωροληψιών σχετιζόμενων με τις δραστηριότητες αυτές.
- 17 Το δικαστήριο που επελήφθη αρχικώς της ουσίας της υπόθεσης, ήτοι το Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικό δικαστήριο ειδικών αρμοδιοτήτων), εκτιμώντας ότι το περιεχόμενο των καταγεγραμμένων συνδιαλέξεων ασκεί άμεση επιρροή για τη θεμελίωση του κατηγορητηρίου εις βάρος των IP, DD, ZI και SS, έκρινε ότι όφειλε προηγουμένως να ελέγξει το κύρος της διαδικασίας που οδήγησε στη χορήγηση των αδειών ακρόασης των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων.
- 18 Στο πλαίσιο αυτό, το εν λόγω δικαστήριο αποφάσισε, με απόφαση της 3ης Ιουνίου 2021, να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ζητώντας του, με το πρώτο ερώτημά του, να διευκρινίσει εάν είναι σύμφωνη με το άρθρο 15, παράγραφος 1, τελευταία περίοδος, της οδηγίας 2002/58, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 11, εθνική πρακτική σύμφωνα με την οποία η υποχρέωση αιτιολόγησης της δικαστικής απόφασης περί χορήγησης άδειας για τη χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος των ποινικών αρχών ικανοποιείται όταν η απόφαση αυτή, η οποία έχει καταρτιστεί βάσει τυποποιημένου κειμένου χωρίς εξατομικευμένη αιτιολογία, αρκείται να αναφέρει ότι έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία απαιτήσεις, περί των οποίων γίνεται λόγος στο κείμενο αυτό.
- 19 Με την απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2023, ΗΥΑ κ.λπ. (Αιτιολογία των αδειών ακρόασης τηλεφωνικών συνδιαλέξεων) (C-349/21, στο εξής: απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. Ι, EU:C:2023:102), το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε τέτοια εθνική πρακτική, υπό την προϋπόθεση ότι οι συγκεκριμένοι λόγοι βάσει των οποίων ο αρμόδιος δικαστής έκρινε ότι τηρούνταν οι προϋποθέσεις του νόμου, υπό το πρίσμα των πραγματικών και νομικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν την προκειμένη περίπτωση, μπορούν να συναχθούν ευχερώς και επακριβώς από μια συνδυασμένη ανάγνωση της αποφάσεως και της αιτήσεως περί χορηγήσεως άδειας και υπό την προϋπόθεση ότι, μετά τη χορήγηση της άδειας, παρέχεται στο πρόσωπο εις βάρος του οποίου επετράπη η χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών πρόσβαση στην αρχική αίτηση.
- 20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 66 της εν λόγω απόφασης, ότι παρείλκε η απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, με το οποίο ζητούνταν να διευκρινιστεί αν, σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης να ερμηνεύεται ο εθνικός νόμος υπό την έννοια ότι οι πληροφορίες που λαμβάνονται κατόπιν τέτοιας άδειας εκ μέρους του δικαστηρίου μπορούν να χρησιμοποιούνται για την απόδειξη της ποινικής κατηγορίας.
- 21 Κατόπιν νομοθετικής τροποποίησης η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 27 Ιουλίου 2022, ορισμένες ποινικές υποθέσεις ενώπιον του Spetsializiran nakazatelen sad (ποινικού δικαστηρίου ειδικών αρμοδιοτήτων), το οποίο διαλύθηκε, μεταβιβάστηκαν στο Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείο

- Σόφιας), το οποίο είναι το αιτούν δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση. Το τελευταίο αυτό δικαστήριο επισημαίνει, στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, ότι αντιμετωπίζει ορισμένες δυσχέρειες κατά την εφαρμογή της απόφασης ΗΥΑ κ.λπ. I.
- 22 Υπενθυμίζει ότι, με τις σκέψεις 56 έως 61 της απόφασης αυτής, το Δικαστήριο επέβαλε στο αιτούν δικαστήριο την υποχρέωση να εξακριβώσει αν η αιτιολογία της άδειας για τη χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών είναι προσβάσιμη και κατανοητή, προβαίνοντας, προς τούτο, σε συνδυασμένη ανάγνωση της αίτησης και της δικαστικής άδειας.
- 23 Βεβαίως, κατά το αιτούν δικαστήριο, το σύνολο της αίτησης περιελήφθη, εν προκειμένω, στη δικογραφία και η υπεράσπιση έχει πρόσβαση σε αυτό. Επιπλέον, η εν λόγω αίτηση έχει το περιεχόμενο που απαιτεί η εθνική νομοθεσία. Κατά συνέπεια, σε περίπτωση συνδυασμένης ανάγνωσης της αιτιολογίας που περιέχεται στην αίτηση και της δικαστικής άδειας, θα ήταν δυνατόν να γίνουν αντιληπτοί ευχερώς και επακριβώς οι λόγοι στους οποίους στηρίχθηκε η δικαστική απόφαση που επέτρεψε την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών.
- 24 Εντούτοις, το εν λόγω δικαστήριο εκτιμά ότι το μοντέλο αιτιολογίας που ανέπτυξε το Δικαστήριο στην απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, το οποίο δε συνίσταται, κατ' ουσίαν –όταν η απόφαση για τη χορήγηση άδειας έχει καταρτισθεί βάσει τυποποιημένου κειμένου χωρίς εξατομικευμένη αιτιολογία–, σε συνδυασμένη ανάγνωση της άδειας και της αίτησης προκειμένου να συναχθούν οι συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο εθνικό δίκαιο υπό το πρίσμα των απαιτήσεων που αυτό θέτει όσον αφορά τη διαδικασία έκδοσης των δικαστικών αποφάσεων που επιτρέπουν την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών. Συγκεκριμένα, το άρθρο 14, παράγραφος 1, του ZSRS και το άρθρο 173, παράγραφος 1, του NPK προβλέπουν ότι η σχετική αίτηση των ποινικών αρχών πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και να είναι αιτιολογημένη. Ομοίως, το άρθρο 15, παράγραφος 1, του ZSRS και το άρθρο 174, παράγραφος 4, του NPK απαιτούν η δικαστική άδεια που χορηγείται κατόπιν τέτοιας αίτησης να είναι η ίδια έγγραφη και αιτιολογημένη.
- 25 Κατά συνέπεια, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι υφίσταται αντίφαση μεταξύ του εθνικού δικαίου και του δικαίου της Ένωσης όσον αφορά το είδος της αιτιολογίας της δικαστικής άδειας. Συγκεκριμένα, το εθνικό δίκαιο απαιτεί η ίδια η δικαστική άδεια να περιέχει ρητώς αναγραφόμενους λόγους, ενώ το δίκαιο της Ένωσης αρκείται σε μια τυπική δικαστική άδεια, υπό την προϋπόθεση ότι η άδεια χορηγείται βάσει αιτιολογημένης και εμπεριστατωμένης αίτησης, προσβάσιμης στον δικαστή και στην υπεράσπιση, κατά τρόπον ώστε η συνδυασμένη ανάγνωση της δικαστικής άδειας και της αίτησης να καθιστά δυνατή την κατανόηση της αιτιολογίας της ληφθείσας απόφασης.
- 26 Ελλείψει οποιασδήποτε δυνατότητας για σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία του εθνικού δικαίου, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, δυνάμει της αρχής της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να αποκλειστεί η εφαρμογή του εθνικού δικαίου, προκειμένου να εφαρμοστεί το μοντέλο αιτιολογίας που καθιέρωσε το Δικαστήριο με την απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, μολονότι η απόφαση αυτή φαίνεται να αντιβαίνει όχι μόνο στην προγενέστερη νομολογία του Δικαστηρίου, όπως αυτή απορρέει, ειδικότερα, από την απόφαση της 2ας Μαρτίου 2021, Prokuratuur (Προϋποθέσεις πρόσβασης σε δεδομένα σχετιζόμενα με ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (C-746/18, EU:C:2021:152), αλλά και στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως αυτή απορρέει από την απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2022, Ekimdzhiev κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (CE:ECHR:2022:0111JUD007007812).

- 27 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο παρατηρεί ότι το μοντέλο αιτιολογίας που καθιέρωσε το Δικαστήριο με την απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I στηρίζεται σε ερμηνεία του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη.
- 28 Εντούτοις, είναι αμφίβολο αν το εν λόγω μοντέλο αιτιολογίας πληροί τις απαιτήσεις που απορρέουν, πρώτον, από την αιτιολογική σκέψη 11 της οδηγίας 2002/58, κατά την οποία η εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής πρέπει να είναι σύμφωνη με την ΕΣΔΑ καθώς και με την ερμηνεία της από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, δεύτερον, από το άρθρο 52 του Χάρτη, κατά το οποίο κάθε περιορισμός στην άσκηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο και να σέβεται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων πληρώντας ταυτοχρόνως την αρχή της αναλογικότητας, τρίτον, από το άρθρο 53 του Χάρτη, το οποίο προβλέπει ότι καμία από τις διατάξεις του Χάρτη δεν πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι περιορίζει συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωριζόμενο από την ΕΣΔΑ ή από το Σύνταγμα κράτους μέλους και, τέταρτον, από την αρχή της ισοδυναμίας, κατά την οποία μια νομική κατάσταση η οποία άπτεται του δικαίου της Ένωσης δεν πρέπει να ρυθμίζεται δυσμενέστερα από την εθνική νομοθεσία και την εθνική νομολογία σε σύγκριση με παρόμοια νομική κατάσταση η οποία αφορά αποκλειστικά εγχώρια κατάσταση.
- 29 Επομένως, τίθεται το ζήτημα αν οι ως άνω διατάξεις και αρχές του δικαίου της Ένωσης αντιτίθενται στον αποκλεισμό της εφαρμογής εθνικής νομοθεσίας η οποία απαιτεί ρητώς την αιτιολόγηση των δικαστικών αποφάσεων και δεν επιτρέπει το μοντέλο αιτιολογίας που καθιέρωσε το Δικαστήριο με την απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I.
- 30 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο αυτό ερώτημα, το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται επίσης σε κανόνα του εθνικού δικαίου, όπως ο προβλεπόμενος στο άρθρο 105, παράγραφος 2, του ΝΡΚ, ο οποίος απαιτεί να αποκλείεται η χρήση των καταγεγραμμένων επικοινωνιών ως αποδεικτικών στοιχείων λόγω έλλειψης αιτιολογίας των δικαστικών αδειών, όταν, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, οι δικαστικές αυτές άδειες δεν απαιτείται να περιλαμβάνουν ειδική αιτιολογία, υπό την προϋπόθεση ότι οι σχετικές αιτήσεις είναι επαρκώς αιτιολογημένες. Σε μια τέτοια περίπτωση, δεν υφίσταται κώλυμα, σύμφωνα με το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, για την αξιοποίηση των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων ως αποδεικτικών στοιχείων. Σε αντίθετη περίπτωση, επιβάλλεται να γίνει δεκτό ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 105, παράγραφος 2, του ΝΡΚ, οι τηλεφωνικές συνδιαλέξεις δεν πρέπει να χρησιμεύουν ως αποδεικτικά στοιχεία, ελλείψει αιτιολογίας των αδειών κατά παράβαση του εθνικού δικαίου, εκτός αν το Δικαστήριο κρίνει, ενδεχομένως, ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν αντιτίθεται στην ερμηνεία της διάταξης αυτής υπό την έννοια ότι επιτρέπει την αξιοποίηση αποδεικτικών στοιχείων συλλεγέντων βάσει μη αιτιολογημένης δικαστικής άδειας, όταν η νομιμότητα της άδειας αυτής διαπιστώνεται μεταγενέστερα από δικαστή, τηρουμένων των δικαιωμάτων άμυνας του κατηγορουμένου.
- 31 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sofiyski gradski sad (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Σόφιας) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, σε συνδυασμό με το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη [...], όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο [...] με την απόφαση [ΗΥΑ κ.λπ. I] και υπό το πρίσμα της ενδέκατης αιτιολογικής σκέψης της οδηγίας [2002/58] καθώς και των άρθρων 52, παράγραφος 1, και 53, του Χάρτη, αλλά και υπό το φως αρχής της ισοδυναμίας, την έννοια ότι υποχρεώνει τα εθνικά δικαστήρια

- να μην εφαρμόζουν διατάξεις του εθνικού δικαίου (άρθρο 121, παράγραφος 4, του Συντάγματος, άρθρο 174, παράγραφος 4, του ΝΡΚ και άρθρο 15, παράγραφος 2, του ZSRS) ή την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου [στην απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2022, Ekimdzhiev κ.λπ. κατά Βουλγαρίας (CE:ECHR:2022:0111JUD007007812)], σύμφωνα με τις οποίες στην άδεια της δικαστικής αρχής (για ακρόαση, υποκλοπή και αποθήκευση τηλεπικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών) απαιτείται να αναγράφονται σαφώς οι λόγοι και, μάλιστα, ανεξάρτητα από την ύπαρξη αιτιολογημένης αίτησης βάσει της οποίας χορηγήθηκε η άδεια, ο δε λόγος μη εφαρμογής [του εθνικού δικαίου και της ερμηνείας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου] συνίσταται στο γεγονός ότι με τη συνδυασμένη ανάγνωση της αίτησης και της άδειας του δικαστηρίου καθίσταται δυνατό να διαπιστωθεί 1) για ποιους ακριβώς λόγους το δικαστήριο, σε συνάρτηση με τις πραγματικές και νομικές περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις και 2) για ποιο πρόσωπο και ποιο μέσο επικοινωνίας χορηγήθηκε η άδεια της δικαστικής αρχής·
- κατά τον έλεγχο του ζητήματος εάν πρέπει να αποκλειστεί η χρήση της επίδικης τηλεπικοινωνίας ως αποδεικτικού μέσου, να μην εφαρμόζουν ή να ερμηνεύουν κατά τρόπο σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης εθνική διάταξη (το άρθρο 105, παράγραφος 2, του ΝΡΚ) η οποία επιτάσσει την τήρηση των εθνικών δικονομικών κανόνων (κυρίως του άρθρου 174, παράγραφος 4, του ΝΡΚ και του άρθρου 15, παράγραφος 2, του ZSRS) και αντί αυτής να εφαρμόζουν τον κανόνα που έχει θεσπίσει το Δικαστήριο με την απόφαση [ΗΥΑ κ.λπ. I];»

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως και επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 32 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι अपαράδεκτη. Συγκεκριμένα, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, με την υπό κρίση αίτηση ζητείται από το Δικαστήριο να αποφανθεί κατά πόσον συνάδει με το βουλγαρικό δίκαιο η εθνική δικαστική πρακτική που αποτέλεσε το αντικείμενο της αποφάσεως ΗΥΑ κ.λπ. I, και κατά την οποία οι δικαστικές αποφάσεις που επιτρέπουν τη χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών, όπως είναι η ακρόαση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, κατόπιν αιτιολογημένης και εμπεριστατωμένης αίτησης των ποινικών αρχών, καταρτίζονται βάσει τυποποιημένου κειμένου χωρίς εξατομικευμένη αιτιολογία, όπου απλώς αναγράφεται, πέραν της χρονικής διάρκειας ισχύος των αδειών αυτών, ότι έχουν τηρηθεί οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία απαιτήσεις, περί των οποίων γίνεται λόγος στις αποφάσεις αυτές. Όμως, ένα τέτοιο ερώτημα, το οποίο αφορά την ερμηνεία του εθνικού δικαίου, εκφεύγει της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου.
- 33 Συναφώς, παρατηρείται ότι, βεβαίως, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, η οποία υποβάλλεται στο πλαίσιο της ίδιας υπόθεσης με εκείνη επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, προκύπτει ότι, κατά το αιτούν δικαστήριο, στο οποίο μεταβιβάστηκε η υπόθεση αυτή, η εν λόγω εθνική δικαστική πρακτική αντιβαίνει σε πλείονες διατάξεις του εθνικού δικαίου, ιδίως στο άρθρο 121, παράγραφος 4, του Βουλγαρικού Συντάγματος, οι οποίες ορίζουν ότι κάθε δικαστική απόφαση που επιτρέπει την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών πρέπει να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία, ανεξαρτήτως της ύπαρξης αιτιολογημένης αίτησης των ποινικών αρχών.

- 34 Επομένως, συνάγεται ότι το αιτούν δικαστήριο προκρίνει ερμηνεία του εθνικού δικαίου η οποία, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 47 έως 52 της απόφασης ΗΥΑ κ.λπ. I, αποκλίνει από την ερμηνεία στην οποία προέβη το εθνικό δικαστήριο που ήταν αρχικώς αρμόδιο για την εν λόγω υπόθεση και του οποίου η απόφαση περί παραπομπής οδήγησε στην τελευταία αυτή απόφαση.
- 35 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να ερμηνεύει την εσωτερική νομοθεσία κράτους μέλους (απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 2021, Hessischer Rundfunk, C-422/19 και C-423/19, EU:C:2021:63, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 36 Τούτου δοθέντος, διαπιστώνεται ότι, με τη νέα αυτή αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο αποσκοπεί όχι στο να κριθεί αν η εν λόγω εθνική δικαστική πρακτική συνάδει με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, αλλά στο να καθοριστεί αν το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται σε διατάξεις του εθνικού δικαίου οι οποίες απαγορεύουν μια τέτοια πρακτική, ορίζοντας ότι κάθε δικαστική απόφαση που επιτρέπει την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών πρέπει να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία, ανεξαρτήτως της ύπαρξης αιτιολογημένης αίτησης των ποινικών αρχών. Το ερώτημα όμως αυτό, το οποίο αφορά την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.
- 37 Κατά συνέπεια, πρέπει να δοθεί απάντηση στην υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 38 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε διατάξεις του εθνικού δικαίου οι οποίες ορίζουν ότι μια δικαστική απόφαση που επιτρέπει την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών επιβάλλεται να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία, ανεξαρτήτως της ύπαρξης αιτιολογημένης αίτησης των ποινικών αρχών. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η ίδια αυτή διάταξη της οδηγίας 2002/58 αντιτίθεται σε κανόνα εθνικού δικαίου ο οποίος απαιτεί να αποκλείεται η χρήση των καταγεγραμμένων συνομιλιών ως αποδεικτικών μέσων λόγω έλλειψης αιτιολογίας της δικαστικής άδειας, ενώ η συνδυασμένη ανάγνωση της δικαστικής άδειας και της αίτησης θα καθιστούσε δυνατόν να γίνουν αντιληπτοί ευχερώς και επακριβώς οι λόγοι χορήγησης της άδειας.
- 39 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι το αιτούν δικαστήριο εξακρίβωσε ότι τα επίμαχα στην κύρια δίκη μέτρα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2002/58. Πράγματι, κατόπιν της πρόσκλησης που του απηύθυνε το Δικαστήριο, με τη σκέψη 38 της απόφασης ΗΥΑ κ.λπ. I, να εξακριβώσει αν οι ειδικές μέθοδοι συλλογής πληροφοριών που χρησιμοποιήθηκαν στην υπόθεση της κύριας δίκης είχαν ως συνέπεια την επιβολή υποχρεώσεων επεξεργασίας στους οικείους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το αιτούν δικαστήριο επισήμανε στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ότι τούτο όντως συνέβαινε, δεδομένου ότι οι οικείοι πάροχοι ήταν εκ του νόμου υποχρεωμένοι να προβούν στην υποκλοπή των δεδομένων και τη διαβίβασή τους στις αστυνομικές αρχές.
- 40 Όσον αφορά το υποβληθέν ερώτημα, επισημαίνεται εκ προοιμίου ότι το ερώτημα αυτό στηρίζεται, όπως συνάγεται από τις σκέψεις 24 έως 29 της παρούσας απόφασης, στην παραδοχή ότι από την απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I προκύπτει ότι το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα το άρθρο 15,

παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, απαιτεί από τα βουλγαρικά δικαστήρια να υιοθετούν την εθνική δικαστική πρακτική που εξετάστηκε στην απόφαση αυτή, με αποτέλεσμα τα δικαστήρια αυτά να οφείλουν να μην εφαρμόζουν ως ασύμβατες προς το δίκαιο της Ένωσης τις διατάξεις του εθνικού δικαίου οι οποίες, κατά παράβαση του μοντέλου αιτιολογίας που καθιέρωσε το Δικαστήριο με την εν λόγω απόφαση, ορίζουν ότι κάθε δικαστική απόφαση που επιτρέπει την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων χρηστών επιβάλλεται να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία.

- 41 Ωστόσο, η παραδοχή αυτή είναι εσφαλμένη.
- 42 Πράγματι, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ των δικαστηρίων της Ένωσης και των εθνικών δικαστηρίων, το Δικαστήριο οφείλει να λαμβάνει υπόψη το πραγματικό και νομοθετικό πλαίσιο εντός του οποίου εντάσσονται τα προδικαστικά ερωτήματα, όπως το εξειδικεύει η απόφαση περί παραπομπής, οπότε η εξέταση της προδικαστικής παραπομπής πρέπει να πραγματοποιείται υπό το πρίσμα της ερμηνείας του εθνικού δικαίου στην οποία προβαίνει το αιτούν δικαστήριο (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 8ης Ιουνίου 2023, *Prestige and Limousine*, C-50/21, EU:C:2023:448, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 43 Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, το Δικαστήριο αποφάνθηκε, στην απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, επί της συμβατότητας με το δίκαιο της Ένωσης της εθνικής δικαστικής πρακτικής την οποία είχε περιγράψει το *Spetsializiran nakazatelen sad* (ποινικό δικαστήριο ειδικών αρμοδιοτήτων) στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως. Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 19 της παρούσας απόφασης, το Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε τέτοια εθνική δικαστική πρακτική, υπό την προϋπόθεση ότι οι συγκεκριμένοι λόγοι βάσει των οποίων ο αρμόδιος δικαστής έκρινε ότι τηρούνταν οι προϋποθέσεις του νόμου, υπό το πρίσμα των πραγματικών και νομικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν την προκειμένη περίπτωση, μπορούν να συναχθούν ευχερώς και επακριβώς από μια συνδυασμένη ανάγνωση της αποφάσεως και της αιτήσεως περί χορηγήσεως αδειας και υπό την προϋπόθεση ότι, μετά τη χορήγηση της άδειας, παρέχεται στο πρόσωπο εις βάρος του οποίου επετράπη η χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών πρόσβαση στην αρχική αίτηση.
- 44 Αντιθέτως, η εν λόγω απόφαση ουδόλως μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι καθιέρωσε συγκεκριμένο μοντέλο αιτιολογίας το οποίο επιβάλλει στις βουλγαρικές αρχές να υιοθετήσουν μια τέτοια πρακτική υποχρεώνοντάς τες να μην εφαρμόζουν, για τον λόγο ότι δεν συμβιβάζονται με το δίκαιο της Ένωσης, τις διατάξεις του εθνικού δικαίου που ορίζουν ότι μια δικαστική απόφαση που επιτρέπει τη χρήση ειδικών μεθόδων συλλογής πληροφοριών, όπως η ακρόαση, η υποκλοπή και η αποθήκευση επικοινωνιών, επιβάλλεται να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία.
- 45 Τουναντίον, από το σκεπτικό της αποφάσεως ΗΥΑ κ.λπ. I προκύπτει ότι το δίκαιο της Ένωσης ουδόλως αντιτίθεται σε τέτοιες διατάξεις του εθνικού δικαίου.
- 46 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 κατοχυρώνει την αρχή του απορρήτου των επικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης. Η αρχή αυτή εξειδικεύεται ως απαγόρευση της ακρόασης, υποκλοπής καθώς και αποθήκευσης ή άλλου είδους παρακολούθησης ή επιτήρησης των επικοινωνιών και των

συναφών δεδομένων κίνησης από πρόσωπα πλην των χρηστών, χωρίς τη συγκατάθεση των οικείων χρηστών, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας (απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, σκέψη 40).

- 47 Συνακόλουθα, η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ότι τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν νομοθετικά μέτρα για να περιορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5 της ίδιας οδηγίας, ιδίως εφόσον ο περιορισμός αυτός αποτελεί αναγκαίο, κατάλληλο και ανάλογο μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για την πρόληψη, διερεύνηση, διαπίστωση και δίωξη ποινικών αδικημάτων. Διευκρινίζει επίσης ότι όλα αυτά τα νομοθετικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται τηρουμένων των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των αρχών που κατοχυρώνονται στον Χάρτη (απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, σκέψη 41).
- 48 Συναφώς, τα νομοθετικά μέτρα που διέπουν την πρόσβαση των αρμόδιων αρχών στα δεδομένα τα οποία αφορά το άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 δεν μπορούν να περιορίζονται στην απαίτηση η πρόσβαση να ανταποκρίνεται στον σκοπό που επιδιώκουν τα νομοθετικά αυτά μέτρα, αλλά πρέπει επίσης να προβλέπουν τις ουσιαστικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις που διέπουν την επεξεργασία αυτή (απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 49 Τα εν λόγω μέτρα και οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να συνάδουν προς τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η αρχή της αναλογικότητας, και των θεμελιωδών δικαιωμάτων τα οποία εγγυάται ο Χάρτης, όπως προκύπτει από το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 6, παράγραφοι 1 και 2, ΣΕΕ (απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 50 Ειδικότερα, οι διαδικαστικές προϋποθέσεις περί των οποίων γίνεται λόγος στη σκέψη 48 της παρούσας απόφασης πρέπει να συνάδουν προς το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, το οποίο αντιστοιχεί, όπως προκύπτει από τις σχετικές με το άρθρο αυτό επεξηγήσεις, στο άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ. Το δικαίωμα αυτό απαιτεί κάθε δικαστική απόφαση να είναι αιτιολογημένη (απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 51 Επομένως, όταν ένα νομοθετικό μέτρο που έχει ληφθεί βάσει του άρθρου 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58 προβλέπει ότι μπορούν να θεσπίζονται, με δικαστικές αποφάσεις, περιορισμοί της αρχής του απορρήτου των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που κατοχυρώνεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, το άρθρο 15, παράγραφος 1, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, επιβάλλει στα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι τέτοιου είδους αποφάσεις πρέπει να είναι αιτιολογημένες (απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, σκέψη 45).
- 52 Πράγματι, το δικαίωμα σε αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη, επιβάλλει να είναι ο ενδιαφερόμενος σε θέση να γνωρίζει το αιτιολογικό της διοικητικής αποφάσεως που τον αφορά, είτε επειδή έχει διαβάσει την ίδια την απόφαση είτε επειδή του έχει γνωστοποιηθεί το αιτιολογικό της, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να υπερασπιστεί τα δικαιώματά του υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες και να αποφασίσει, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι πρόσφορο να προσφύγει στο δικαστήριο που είναι αρμόδιο για τον έλεγχο νομιμότητας της οικείας αποφάσεως (απόφαση ΗΥΑ κ.λπ. I, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 53 Επομένως, μια εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία ορίζει ότι κάθε δικαστική απόφαση που επιτρέπει την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων χρηστών επιβάλλεται να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία τηρεί κατ' ανάγκην τις απαιτήσεις αιτιολόγησης που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης. Επομένως, τα εθνικά δικαστήρια ουδόλως υποχρεούνται να μην εφαρμόσουν μια τέτοια κανονιστική ρύθμιση.
- 54 Κατά συνέπεια, στο πρώτο σκέλος του υποβληθέντος προδικαστικού ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε διατάξεις του εθνικού δικαίου οι οποίες ορίζουν ότι μια δικαστική απόφαση που επιτρέπει την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών επιβάλλεται να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία, ανεξαρτήτως της ύπαρξης αιτιολογημένης αίτησης των ποινικών αρχών.
- 55 Λαμβανομένης υπόψη της απάντησης που δόθηκε στο πρώτο σκέλος του προδικαστικού ερωτήματος, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο σκέλος του.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία [της] ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες), ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα του άρθρου 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχει την έννοια ότι:

δεν αντιτίθεται σε διατάξεις του εθνικού δικαίου οι οποίες ορίζουν ότι μια δικαστική απόφαση που επιτρέπει την ακρόαση, την υποκλοπή και την αποθήκευση επικοινωνιών χωρίς τη συγκατάθεση των χρηστών επιβάλλεται να περιέχει η ίδια ρητή έγγραφη αιτιολογία, ανεξαρτήτως της ύπαρξης αιτιολογημένης αίτησης των ποινικών αρχών.

(υπογραφές)